

**ДО УВАГИ СТУДЕНТІВ! ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ
СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ № 10 ВАМ НЕОБХІДНО:**

Опрацювати питання винесені на семінарське заняття в залежності від обраного вами рівня:

1.1 Для задовільного рівня достатньо просто відповідей на п'ять питань викладених в плані семінарського заняття

1.2 Для достатнього та високого рівня вам необхідно:

➤ **виконати реферат** по одній з запропонованих тем або виконати дослідницьку роботу (див. вимоги до реферату наведені в Додатку 1);

➤ **створити презентацію** (не менше 10 слайдів, не рахуючи титульного та останнього слайда) відповідно до обраного питання. Рекомендовано ознайомитися з вимогами до створення презентації за посиланням <http://www.hmapo-pedagogics.kh.sch.in.ua/news/id/12>

Реферат та презентація повинні містити титульну сторінку, де необхідно зазначити наступне:

Реферат/Презентація
до семінарського заняття № ____
з дисципліни «Організація судових та правоохоронних органів»
на тему: «_____»
виконав (-ла) студент-(ка) групи П - ____

(ПІБ)

Оцінка буде виставлятися з урахуванням повноти відповіді, правильності, охайності в оформленні.

Тема дисципліни: Національна поліція та її підрозділи

Семінарське заняття 10

Тема: Підрозділи поліції. Основні напрями роботи

План

1. *Охарактеризуйте правову основу діяльності поліції. Визначте та охарактеризуйте основні завдання та функції поліції*
2. *Визначте та охарактеризуйте систему поліції та статус поліцейських*
3. *Проаналізуйте порядок застосування превентивних заходів*
4. *Проаналізуйте порядок застосування поліцейських заходів примусу*
5. *Проаналізуйте порядок застосування поліцейськими спеціальних засобів та вогнепальної зброї*

Література

Базова:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 (зі змінами і доповненнями).
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – 580-VIII (зі змінами і доповненнями).

Допоміжна

1. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посіб. у схемах / А.В. Лапкін. - Вид. 7-ме, змін. і допов.- Х.: Право, 2018. – 166 с.
2. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. : у 2 ч. / Л. М. Москвич, І. В. Назаров, О. О. Овсяннікова та ін. ; за ред. Л. М. Москвич. – Х. : Право, 2016. – 243 с.

Ключові поняття

Національна поліція, органи внутрішніх справ, примус, превентивні заходи, підрозділи, поліцейський

Рекомендовані реферати

1. Місце і роль поліції у механізмі забезпечення права людини і громадянина в Україні
2. Національна поліція України: завдання та система
3. Поліція для народу: основні нововведення та аспекти функціонування

Питання для актуалізації пізнавальної діяльності студентів:

1. Національна поліція – це....?
2. Назвіть завдання Національної поліції
3. Визначте систему та склад поліції
4. Хто такий поліцейський?
5. Дайте визначення поняттю «поліцейський захід»

Дослідницька робота

1. Завдання національної поліції України: проблеми законодавчого закріплення
2. Національна поліція: стан та проблеми реформування

Методичні рекомендації

У відповіді на *перше питання* потрібно зазначити що основною складовою системи Міністерства внутрішніх справ є Національна поліція України. Згідно із Законом України «Про Національну поліцію» Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України згідно із законом.

Завданнями поліції відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» є надання поліцейських послуг у сферах:

- 1) забезпечення публічної безпеки і порядку;
- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- 3) протидії злочинності;
- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги;

У своїй діяльності поліція керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами.

Основні повноваження поліції передбачені у ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію».

Для визначення системи поліції (*друге питання*) слід звернутися до положень статті 13 Закону України «Про Національну поліцію». Відповідно до вказаної статті систему поліції складають:

- 1) центральний орган управління поліцією;
- 2) територіальні органи поліції.

До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника поліції, а також виконання покладених на поліцію завдань.

У складі поліції функціонують:

- 1) кримінальна поліція;
- 2) патрульна поліція;
- 3) органи досудового розслідування;
- 4) поліція охорони;
- 5) спеціальна поліція;
- 6) поліція особливого призначення.

У системі поліції можуть утворюватися науково-дослідні установи та установи забезпечення.

У відповідності до ст. 17 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції.

Поліцейський має службове посвідчення та спеціальний жетон. Зразки та порядок видання службових посвідчень та спеціальних жетонів затверджує Міністр внутрішніх справ України.

Звертаючись до особи, або у разі звернення особи до поліцейського, поліцейський зобов'язаний назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук.

У разі вчинення протиправних діянь поліцейські несуть кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність відповідно до закону. Поліцейські мають єдиний однострій.

Вимоги до кандидатів на службу в поліції визначено в Законі України «Про Національну поліцію» (ст. 49). Так, зокрема на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою.

При відповіді на *третє питання* потрібно зазначити що поліцейський захід - це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

Поліцейський захід застосовується виключно для виконання повноважень поліції. Обраний поліцейський захід має бути законним, необхідним, пропорційним та ефективним.

Відповідно до ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію» поліція може застосовувати такі превентивні заходи:

- 1) перевірка документів особи;
- 2) опитування особи;
- 3) поверхнева перевірка;
- 4) зупинення транспортного засобу;
- 5) вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території;
- 6) обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю;
- 7) проникнення до житла чи іншого володіння особи;
- 8) перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ;
- 9) застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису;
- 10) перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб;
- 11) поліцейське піклування.

При формуванні відповіді на **четверте питання** потрібно зазначити що поліція під час виконання повноважень, визначених Законом України «Про Національну поліцію», уповноважена застосовувати такі заходи примусу:

- 1) фізичний вплив (сила);
- 2) застосування спеціальних засобів;
- 3) застосування вогнепальної зброї.

Поліцейський за жодних обставин не може застосовувати заходи примусу, не визначені Законом «Про Національну поліцію». Не є заходом примусу використання поліцейським засобів індивідуального захисту (шоломів, бронежилетів та іншого спеціального екіпірування).

Поліцейський зобов'язаний негайно зупинити застосування певного виду заходу примусу в момент досягнення очікуваного результату.

Поліцейський зобов'язаний заздалегідь попередити особу про застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї і надати їй достатньо часу для виконання законної вимоги поліцейського, крім випадку, коли зволікання може спричинити посягання на життя і здоров'я особи чи та/або поліцейського або інші тяжкі наслідки, або в ситуації, що склалася, таке попередження є не виправданим або неможливим.

Поліцейським заборонено застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї до жінок з явними ознаками вагітності, малолітніх осіб, осіб з явними ознаками обмежених можливостей або старості, крім випадків учинення ними збройного чи групового нападу, учинення збройного опору поліцейському, що загрожує

життю і здоров'ю інших осіб або поліцейських, якщо відбити такий напад або опір іншими способами і засобами неможливо.

Застосування поліцейськими спеціальних засобів та вогнепальної зброї (*п'яте питання*) регулюється статтями 45 та 46 Закону України «Про Національну поліцію».

Згідно з даними нормами поліцейський уповноважений застосовувати спеціальні засоби тільки у разі, якщо він пройшов відповідну спеціальну підготовку. Застосування вогнепальної зброї є найбільш суворим заходом примусу. Поліцейський уповноважений на зберігання, носіння вогнепальної зброї, а також на її застосування і використання лише за умови що він пройшов відповідну спеціальну підготовку.

Порядок зберігання і носіння вогнепальної зброї, що знаходиться в розпорядженні поліцейського, перелік вогнепальної зброї та боєприпасів, що використовуються в діяльності поліції, та норми їх належності встановлюються Міністром внутрішніх справ України.

Додаток 1

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Метою написання реферату є підтвердження рівня опанування слухачами основних положень з обраної тематики, демонстрація знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.

Структура реферату:

- ✓ **титульна сторінка;**
- ✓ **зміст (включаючи план, який повинен розкривати всю суть теми);**
- ✓ **вступ (має бути обґрунтовано значення обраної теми);**
- ✓ **основна частина (розкривається тема реферату шляхом висвітлення основних питань);**
- ✓ **висновки (вони мають логічно пов'язуватися із змістом викладеного матеріалу);**
- ✓ **список використаної літератури (необхідно розміщувати в алфавітному порядку, якщо при виконанні реферату використовувалися нормативні документи їх необхідно розміщувати на початку списку);**
- ✓ **додатки (не обов'язково, але за можливості можна додати документи, схеми тощо).**

Вимоги до оформлення реферату.

Обсяг реферативної роботи має складати – 10-15 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки та список використаних джерел.

Робота має бути надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці реферату. Посилання на літературне джерело

ставиться у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наводиться цитата, точні цифри, дані, наприклад [8, с. 179].

Текст реферативної роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А-4 (210 x 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем;

вирівнювання - "За шириною";

міжрядковий інтервал "Полуторний" (1,5 Lines);

абзацний відступ – п'ять знаків (1,25 см);

верхнє і нижнє поле – 2 см., ліве – 2 см, праве – 1 см.

Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати в додатках. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

Викладач: Бубнієнкова О.О.